

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Szűcs Péter ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (u.o.) II. rendű felpereseknek - a korábban dr. Kiss Tibor Zoltán ügyvéd, majd dr. Felek Tímea ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. április 13. napján kelt 5.P.632.073/2003/40. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 41. sorszám alatt, az alperes részéről 42. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy az alperes által fizetendő vagyoni kártérítés összegét 159.101 (Egyszázötvenkilencezer-egyszázegy) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi együttesen az I-II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg - 15 napon belül - az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget, míg a le nem rótt 355.500 (Háromszázötvenötezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I-II. rendű felperesek első, ... nevű gyermeke 2001. február 14-én az alperes által gondozott terhességből az alperes szülészeti osztályán született súlyos agykárosodással. A gyermek születése után a ... Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikája perinatális intenzív centrumába került, ahol az intenzív terápia és a folyamatos anyai jelenlét ellenére állapota fokozatosan hanyatlott, majd 2001. május 20-án elhunyt.

Nagyon várt első gyermekük halála mindkét felperest súlyosan megviselte, és bár azóta megszületett második gyermekük, a ... születésével és halálával kapcsolatos trauma mindkettejük számára nehezen feldolgozható.

Az I. rendű felperes a poszttraumás stressz reakciót követő, hangulati élete tartós zavarával, szorongással küzd, ami a tartósan fennálló depresszió jeleit mutatja, a történeteket még nem dolgozta fel. Kapcsolatai beszűkültek, a II. rendű felperessel fennálló élettársi kapcsolata is meglazult, nem sokkal a második gyermek születése után különváltak, bár kapcsolatuk azóta is jónak mondható. Az I. rendű felperes a pszichés zavar következtében tartósan pszichiátriai (gyógyszeres és terápiás) kezelésre szorult, annak átmeneti felfüggesztése után számára ez jelenleg is szükséges. Újabb kapcsolatából lánygyermek született, azonban a gyermek édesapjával nem él együtt.

A II. rendű felperes állapota az akut reakció utáni poszttraumás stressz-zavarnak felel meg, esetében pszichés zavar jelenleg nem áll fenn, ám korábbi pszichés zavara következtében életvezetése enyhén beszűkült. A második gyermek nem tudta betölteni az első gyermek elvesztése következtében keletkezett űrt, a gyermekkel jó kapcsolatban van, azonban az I. rendű felperessel különváltak, jelenleg újabb élettársi kapcsolatban él.

... születése után az I. rendű felperes napjait a gyermek mellett a kórházban töltötte, részt vett a gyermek körüli teendők elvégzésében, kölcsönautóval a II. rendű felperes szállította őt minden nap. Ez idő alatt a háztartást az I. rendű felperes édesanyja látta el, mosott, főzött, takarított. A felperesek a gyermek fogadására a lakás félszobáját átalakították és a gyermek részére a babakelengyét megvásárolták.

A felperesek keresete alapján az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla határozatával jogerőre emelt közbenső ítéletével az alperes kártérítő felelősségét állapította meg, a gyermek születésével kapcsolatban a felpereseket ért károkért.

A közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően folytatódó eljárásban a felperesek vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítését kérték, nem vagyoni kárigényét az I. rendű felperes 5.000.000, a II. rendű felperes 3.000.000 forintban jelölte meg, kamatok megfizetését is kérték. Vagyoni kárigényüket mindösszesen 1.434.776 forint összegben terjesztették elő, a gyermek gondozásával, ápolásával és eltemetetésével, háztartási kisegítővel, az I. rendű felperes naponkénti kórházba szállításával és a kórházban tartózkodása idején felmerült étkezési többletköltséggel, valamint a megvásárolt babakelengye és a gyermek fogadására tekintettel végzett lakás átalakítási munkálatokkal kapcsolatban. Vagyoni kárigényük alátámasztására a ... Betegápoló Bt. 2001. évi áaira hivatkoztak, az ápolási, gondozási és háztartási kisegítői igényüket a megadott díjak 75%-ában, az ápolás, gondozás időtartamát napi 12, míg a háztartási kisegítés időtartamát napi 3 órában jelölték meg.

Az alperes a vagyoni kárigényt teljes egészében elutasítani kérte, a nem vagyoni kárigényt a káresemény időpontjára is figyelemmel is eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 1.500.000, míg az I. rendű felperesnek 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítést és ezen összegek 2001. május 2-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű kamatait, valamint az I. rendű felperesnek 127.500 forint vagyoni kártérítést 2001. március 24-től a kifizetésig járó kamataival. Az alperest kötelezte 250.000 forint plusz áfa összegű perköltség megfizetésére, az ezt meghaladó keresetet elutasította, míg a le nem rótt kereseti illeték tekintetében úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a jogalap tekintetében a jogerős közbenső ítéletre utalt. Az alperes által a szakvélemény kiegészítésére tett indítványt megalapozatlannak találta, mert a szakvélemény aggálytalan volt és a rendelkezésre álló adatok összevetésével megállapította, hogy az I. rendű felperes állapota a folyamatos gyógyszeresedés következtében javult, erre figyelemmel hagyott fel a pszihoterápiával. Tekintve, hogy amikor az állapota romlott, az orvost újból felkereste, a terápia átmeneti szüneteltetése terhére nem írható. A II. rendű felperes pszichés zavara kezelés nélkül zajlott le, ez nem áll ellentmondásban azzal, hogy jelenleg szüksége volna pszichoterápiás támogatásra. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes nem vagyoni kárigényét 3.000.000, míg a II. rendű felperesét 1.500.000 forintos összegben találta megalapozottnak, értékelve a káreseménykori ár- és értékviszonyokat, a felek életében kialakult változásokat és a bírói gyakorlatot. Utalt arra, hogy az I. rendű felperesnél bekövetkezett változások súlyosabbak és tartósabbak.

A vagyoni károk tekintetében a temetési költséget megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság. Részben megalapozottnak találta az I. rendű felperes étkezési többletköltségét napi 300 forint összegben, mindösszesen 23.100 forint erejéig, valamint a háztartási kisegítés költségeit két és fél hónapra, havi 10.000 forint alapulvételével mindösszesen 25.000 forintban. Az I. rendű felperes részére 24.400 forint gondozási költséget állapított meg. Utalt arra, hogy a gyermek nem vitásan megkapta a kórházban a megfelelő ápolást, azonban az édesanya folyamatos jelenlétét értékelhetőnek tartotta a gondozás körében. Az ezt meghaladó vagyoni kárigényt az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak. Álláspontja szerint azzal, hogy a megvásárolt babaholmikat a II. rendű felperes kidobta, kárenyhítési kötelezettségét szegte meg, meglévő vagyoni értéket semmisített meg, ezért ezen a címen kártérítésre nem jogosult. Nem fogadta el az elsőfokú bíróság az utazási költség címén előterjesztett vagyoni kárigényt sem, ugyanis a felperesek szabad döntése volt, hogy kölcsönautóval tették meg az otthonuk és a kórház közötti távolságot, ennek költségeit nem terhelhetik az alperesre. A nem vagyoni kártérítés után a gyermek halálának napjától, míg a vagyoni károk tekintetében középarányos időponttól állapított meg kamatot a Ptk. rendelkezései szerint.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind az I-II. rendű felperesek, mind az alperes fellebbezéssel élt.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítési összegek keresetük szerinti felemelését kérték, továbbá az I-II. rendű felperesek által egyetemlegesen igényelt babakelengye 877.900 forintos összegének, valamint az utazási többletköltség címén igényelt 31.601 forintnak és kamatainak megítélését. Arra hivatkoztak, hogy bár az elsőfokú bíróság teljes körűen számba vette a nem vagyoni kárigény mérlegelésének szempontjait, azonban nem kellő súllyal értékelte azokat. Hangsúlyozták: a felperesek esetében speciális körülmény, hogy első gyermekük 77 napot élt - és nem halva született -, ez idő alatt a gyermek és különösen az I. rendű felperes között a kötődés kialakult. A II. rendű felperesnél észlelhető szociális izolálódási folyamat, az I. rendű felperessel fennállt kapcsolatának válsága, illetve a szüléskor történetekkel kapcsolatban kialakult traumatikus élménysorozat jelentik azon sajátos körülményeket, amelyek a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését indokolják.

A vagyoni kárigények közül a gyermekágyi kelengye vásárlás költsége tekintetében állították: tényként állapítható meg miszerint a felperesek által megvásárolt holmik - az események alakulása miatt - felesleges költséget okoztak. Ilyen körülmények között nincs jelentősége, hogy ezeket a tárgyakat a felperesek minként nem használták fel, káruk ugyanúgy bekövetkezett volna, ha ezeket a tárgyakat alapítvány vagy kórház részére adományozzák.

Az utazási költségek tekintetében is téves az elsőfokú bíróság álláspontja, ugyanis az I. rendű felperes fizikai és lelki állapota miatt sem tudott volna tömegközlekedést biztonsággal igénybe venni, tekintve, hogy közvetlenül a szülés után, lelkileg összetört állapotban volt, erős nyugtatókra szorult és azokat folyamatosan szedte, a gyermeke élet-halál között lebegett. Ilyen körülmények között indokolt a gépkocsival történő szállítás és az ezzel kapcsolatban felmerült költségekre a felperesek alappal tartanak igényt.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a nem vagyoni kárigény mérséklését kérte az I. rendű felperes esetében 2.000.000, a II. rendű felperes esetében 1.000.000 forintra, míg a vagyoni kárt illetően a gondozási díj elutasítását, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Fellebbezését azzal indokolta, hogy a megállapított nem vagyoni kártérítési összegek a káresemény 2001-es időpontjára tekintettel eltúlzottak, a felperesek által kimutatott és igazolt hátrányok sem állnak arányban a megállapított kártérítési összegekkel. Érvelése szerint a nem vagyoni kárigény tekintetében jogellenesen hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság azt a körülményt, hogy a pszichiátriai kezelést az I. rendű felperes 2004 szeptembere és 2008 szeptembere között önként megszakította, így megállapítható, hogy a felperesek nem tettek meg mindent, hogy a mentális állapotukban bekövetkezett változásokat gyógyíttassák. Erre tekintettel indítványozta az alperes a további szakértői bizonyítást, amelynek azonban az

elsőfokú bíróság nem adott helyt. Észrevételezte, hogy a peres iratok között szerepelő orvosi iratokból nem volt igazolható az a szakértői véleményben tett megállapítás, hogy az I. rendű felperes folyamatos pszichiátriai ellenőrzésben részesült. Mindezek alapján a felpereseket ért nem vagyoni sérelemmel arányban állóként az általa megjelölt összegeket kérte megállapítani.

A gondozási költségek vonatkozásában a kárigényt bizonyítatlannak és megalapozatlannak találta, tekintve, hogy a kórházban a gyermek a megfelelő ápolást és gondozást megkapta. Az a körülmény, hogy az I. rendű felperes anyai féltésből a gyermeke mellett tartózkodott, kárigényt nem alapoz meg, ahhoz az I. rendű felperesnek bizonyítania kellett volna, hogy milyen többletgondozási tevékenységet végzett. Az erre vonatkozó felperesi előadás, miszerint a magyar egészségügyi rendszerben az egy ápolóra jutó betegek számából kiindulva a betegnek nem jut a szükséges mennyiségű odafigyelés, nem bizonyíték, csupán fikció.

Az I-II. rendű felperesek ellenkérelmükben kérték, hogy a Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezésében foglaltaknak ne adjon helyt, és az elsőfokú bíróság ítéletét a felperesek fellebbezésében foglaltak szerint változtassa meg. A nem vagyoni kártérítés tekintetében változatlanul a felperesek különleges helyzetére utaltak. Alaptalannak tartották az I. rendű felperes pszichiátriai kezelésével kapcsolatos kifogást, az I. rendű felperes ugyanis a terápiát nem szakította meg, a már beállított gyógyszereket ugyanis folyamatosan szedte, amit egy ismerőse a részére felírt. Az I. rendű felperes folyamatos orvosi kontroll alatt állt, és amikor 2008-ban állapota romlott, azonnal szakemberhez fordult. Utaltak arra, hogy a II. rendű felperes vonatkozásában az alperes nem is indokolta, milyen okból állítja a kárenyhítési kötelezettség megsértését.

Hivatkozása szerint az I. rendű felperes bizonyította a gyermek kórházi tartózkodása idején kifejtett többletápolási tevékenységét, ezért az alperes ezzel kapcsolatos előadása iratellenes. A kórházi ellátás megfelelő volt, azonban az édesanya a folyamatos jelenléte és segítsége a gondozási teendőknél indokolt volt, ahogyan azt az elsőfokú bíróság is értékelte.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, a Fővárosi Ítéltábla arra alapított ítéleti döntésével túlnyomórészt egyetértett. A fellebbezésekben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki:

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése alapján a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla utal arra a jogintézmény sajátosságaiból fakadó nehézségre, hogy a nem vagyoni kár egzakt,összecszerű bizonyítása nem lehetséges, tekintve, hogy nem vagyoni jellegű sérelmet kell vagyoni eszközökkel orvosolni. A jelen esetben az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat megfelelően értékelve, az irányadó körülményeket helyesen mérlegelve határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét, a Fővárosi Ítéltábla sem annak felemelésére, sem mérséklésére nem látott módot. A felperesek által hivatkozott speciális élethelyzetet, hogy kisgyermekük rövid élete alatt a felperesek hozzá való kötődése kialakult, az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte, az általa megállapított nem vagyoni kártérítési összeg ennek figyelembevételével is arányos. Az I. rendű felperes pszichológiai kezelését illetően a szakvélemény kifejezetten a kezelés folyamatosságát állapította meg. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az orvosi iratok hiányosságaitól függetlenül, szakmai képzettsége és tapasztalata alapján a szakértőnek észlelnie kellett volna, ha a kórlefolyás a beteg együttműködésének hiányára és ebből fakadó állapotromlásra utal, ilyen megállapítást azonban a szakértő nem tett. Mindezek alapján aggálytalanul megállapítható, hogy az I. rendű felperes - aktuális állapotának megfelelően - a szükséges pszichológiai ellátást igénybe vette, jelenleg is gondozásban áll. A II. rendű felperes tekintetében a szakértő a jelenlegi állapot alapján véleményezte a pszichoterapiás támogatás szükségességét, a II. rendű felperes traumával kapcsolatos pszichés zavara kezelés nélkül lezajlott. Mindezek alapján a kárenyhítési kötelezettség megsértését eredményező mulasztás a felperesek terhére nem állapítható meg.

A vagyoni kárigények között érvényesített babakelengyével kapcsolatos követelést illetően is helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság: a felperesek a kelengye megsemmisítésével maguknak okoztak kárt, ezek az ingóságok más módon is felhasználhatók lettek volna, a felperesek azokat értékesíthették vagy utóbb született gyermekük használhatta volna. A II. rendű felperes erős érzelmi indíttatású reakciója a történetekre visszavezethetően érthető ugyan, de nem alapozza meg a kelengye költségeinek kárként való érvényesíthetőségét, annak az alperesre hárítását.

Megalapozottnak találta ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla az I-II. rendű felperesek fellebbezését az I. rendű felperes utazási többletköltségei tekintetében. A rendelkezésre álló adatok alapján az I. rendű felperes kórházi tartózkodása, továbbá fizikai és lelki állapotára tekintettel személyautóval való szállítása indokolt volt, ezért e tekintetben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva, az alperest az utazási többletköltségek megfizetésére kötelezte. A gondozással kapcsolatos kárigény tekintetében is helyesen értékelte a rendelkezésre álló adatokat az elsőfokú bíróság: a gyermek ápolási-gondozási szükségletei annak szokásos mértékét meghaladták, az édesanya folyamatos

kórházi jelenlétét indokolták, így valamennyi ehhez kapcsolódó költség - ápolás, gondozás díja, az I. rendű felperes étkezésével kapcsolatos költségek és a háztartási kisegítés - szükséges, az elsőfokú bíróság által megállapított, az igényelnél alacsonyabb összegben elfogadható volt.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az előzőekben kifejtettek szerint részben megváltoztatta, míg azt meghaladóan - utalva helyes indokaira - helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása, annak összecszerűsége miatt az elsőfokú perköltség viseléséről szóló rendelkezés módosítását nem indokolta.

A fellebbezési eljárásban az alperes bizonyult nagyobb arányban pernyertesnek, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az I-II. rendű felpereseket kötelezte az alperesnek jogi képviseletéért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint, a 4/A. § alapján az áfára is figyelemmel meghatározott ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére, míg az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében, a felperesek költségmentességére és az alperes illetékmentességére figyelemmel az állam viseli.

Budapest, 2010. december 1.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Varga Edit s.k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s.k.
bíró